

Dosarul nr. 3ra-662/22
2-20155221-01-3ra-30062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Vitalie Cașulschi, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani

constată:

La 7 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Vitalie Cașulschi, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 14 iulie 2020, de către Judecătoria Chișinău sediul Centru, a fost emisă încheierea nr. 2-21397/19, prin care a fost omologată tranzacția încheiată între Vitalie Cașulschi, Evghenii Gherastovschi și Jana Gherastovscaia, încheierea devenind irevocabilă la 30 iulie 2020.

A comunicat reclamantul Vitalie Cașulschi că, cu scop de înregistrare a dreptului său de proprietate asupra apartamentului care s-a aflat în litigiu, cu încheierea menționată mai sus și tranzacția semnată de părți în original, s-a adresat către IP „Agenția Servicii Publice” Serviciul cadastral teritorial Chișinău.

Ca urmare, la 12 octombrie 2020, de către Serviciul cadastral teritorial Chișinău al IP „Agenția Servicii Publice” a fost emisă decizia nr. 0100/20/123097 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, din motiv că în tranzacție nu a fost precizată modalitatea de transmitere a bunului imobil.

A relatat că la 9 noiembrie 2020, prin intermediul avocatului Marina Frecauțan, s-a adresat către partea pârâtă cu o cerere prealabilă, iar la 23 noiembrie 2020, a primit răspunsul, potrivit căruia a fost emisă decizia nr. 11/C/474/2020/63/2020, prin care a fost completată decizia din 12 octombrie 2020, prin invocarea prevederilor art. 323 și art. 966 Cod civil, fiind refuzată cererea de înregistrare a dreptului de proprietate solicitat.

Reclamantul și-a exprimat dezacordul său cu actele emise de IP „Agenția Servicii Publice” – decizia nr. 0100/20/123097 din 12 octombrie 2020 și decizia nr. 11/C/474/2020/63/2020 din 23 noiembrie 2020, considerându-le neîntemeiate și pasibile de a fi anulate.

A indicat că, deși potrivit deciziei contestate unul din temeiul în vederea emiterii refuzului este necorespunderea cerințelor de formă, invocându-se prevederile art. 323 Cod civil, menționând că înregistrarea dreptului său de proprietate poate fi efectuată în temeiul încheierii instanței de judecată, or întrunește prevederile lit. c) al articolului menționat.

Având în vedere prevederile art. 309 alin. (2) Cod civil, a indicat că încheierea instanței de judecată, prin care a fost omologată tranzacția, nu este altceva decât actul judecătoresc, în temeiul căruia dânsul dobândește dreptul de proprietate, circumstanță prevăzută prin lege.

Cu referire la prevederile art. 966 Cod civil, invocate în decizia contestată, privind efectele stingerii obligațiilor, reclamantul a afirmat că nici la această normă emitentul nu a făcut trimitere la alineatul în temeiul căruia își bazează concluziile, or toate circumstanțele elucidate în norma citată nu pot fi relevante speței.

În situația în care emitentul invocă prevederile art. 966 alin. (1) Cod civil, potrivit căruia executarea stinge obligația numai în cazul în care este efectuată în modul corespunzător, reclamantul a subliniat că doar creditorul poate invoca neexecutarea corespunzătoare, deoarece potrivit tranzacției de împăcare, actul de primire-predare a sumei și potrivit încheierii instanței de judecată, se constată stingerea obligației de către dânsul privind achitarea prețului bunului în schimbul transmiterii dreptului de proprietate asupra bunului imobil de către Evghenii Gherastovschi și Jana Gherastovscaia, instanța de judecată la momentul omologării tranzacției verificând sub toate aspectele legii circumstanțele expuse în aceasta.

Așadar, a remarcat că, în temeiul încheierii instanței de judecată de omologarea tranzacției de împăcare, dânsul a obținut o „speranță legitimă” în vederea finisării procedurii de dobândire în proprietate a imobilului, care urmează a fi realizată doar prin înregistrarea acestuia la organul cadastral teritorial.

Prin prisma prevederile art. 1 din Primul Protocolul adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, a evidențiat reclamantul că dispune de dreptul de proprietate asupra bunului imobil, în

condițiile în care acesta a fost dobândit în temeiul încheierii instanței de judecată, dânsul comportându-se ca un proprietar de bună-credință, iar înregistrarea dreptului solicitat nu va afecta și nici nu va prejudicia pe nimeni, căci nu afectează interesele autorității emitente, pe când dreptul lui de proprietate este, în mod contrar, afectat iremediabil, suportând astfel prejudicii morale.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 309 Cod civil, art. 189, 208-212 Cod administrativ, art. 166-176, 182⁴ CPC.

A solicitat anularea deciziei Serviciului cadastral teritorial Chișinău nr. 0100/20/123097 din 12 octombrie 2020 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, precum și a deciziei nr. 11/C/474/2020/63/2020 din 23 noiembrie 2020 cu privire la completarea deciziei din 12 octombrie 2020 privind refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, obligarea pârâtei de a înregistra dreptul lui de proprietate asupra apartamentului nr. X din mun. XXXXX bd. XXXXX, nr. cadastral XXXXX, în temeiul încheierii nr. 2-21397/19 din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, în temeiul art. 10 alin. (2), 60 alin. (3) și 207 alin. (1), (2) lit. f) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ a lui Vitalie Cașulschi, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan împotriva IP „Agenția Servicii Publice” a fost declarată inadmisibilă în partea încasării prejudiciului moral, din motiv că nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 - respectarea procedurii prealabile.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Cașulschi, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan.

A fost anulată decizia Serviciului cadastral teritorial Chișinău nr. 0100/20/123097 din 12 octombrie 2020 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor.

A fost anulată decizia Agenției Servicii Publice, Departamentul cadastru nr. 11/C/474/2020/63/2020 din 23 noiembrie 2020 referitor la completarea deciziei de refuz la înregistrarea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. X din mun. XXXXX bd. XXXXX, cu număr cadastral XXXXX.

A fost obligată Agenția Servicii Publice de a înregistra dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. X din mun. XXXXX bd. XXXXX, nr. cadastral XXXXX, în temeiul încheierii nr. 2-21397/19 din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

În rest pretenția, cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 5 mai 2021, IP „Agenția Servicii Publice” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe.

La 16 iunie 2021, IP „Agenția Servicii Publice” a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de IP „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din motiv că apelanta nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

Prin decizia din 21 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice”, anulată încheierea din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și restituită cauza la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului.

Prin decizia din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de IP „Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 26 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că prin încheierea nr. 2-21397/19 din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost confirmată tranzacția încheiată între Vitalie Cașulschi, Evghenii Gherastovschi și Jana Gherastovscaia, în prezența avocaților Marina Frecauțan și Angela Dolea, potrivit căreia: Evghenii Gherastovschi și Jana Gherastovscaia și-au exprimat acordul de a transmite dreptul de proprietate lui Vitalie Cașulschi asupra apartamentul nr. X cu suprafața de 64,9 m² din mun. XXXXX bd. XXXXX, contra unei sume în mărime totală de 48 000 de euro.

Având în vedere prevederile art. 28 alin. (1) și (3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543- XIII din 25 februarie 1998, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns la concluzia privind netemeinicia deciziei Serviciului cadastral teritorial Chișinău nr. 0100/20/123097 din 12 octombrie 2020 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, precum și a deciziei IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul cadastru nr. 11/C/474/2020/63/2020 din 23 noiembrie 2020 referitor la completarea deciziei de refuz la înregistrarea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. X din mun. XXXXX bd. XXXXX, cu număr cadastral XXXXX.

În acest sens, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că încheierea nr. 2-21397/19 din 14 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, se încadrează în actele juridice ce permit înregistrarea dreptului asupra bunului imobil menționat.

Iar potrivit art. 182⁴ alin. (2¹) CPC (în vigoare la momentul emiterii încheierii și adresării cu cerere), încheierea judecătorească privind încetarea procesului care conține condițiile tranzacției are aceeași forță juridică ca și hotărârea judecătorească.

La 11 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, IP „Agenția Servicii Publice” a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Vitalie Cașulschi, ca fiind neîntemeiată legal.

La 1 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, IP „Agenția Servicii Publice” a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a

Curtii de Apel Chişinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanţei de apel şi a hotărârii primei instanţe, cu pronunţarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Vitalie Caşulschi, ca fiind neîntemeiată legal.

În susţinerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată legal, deoarece circumstanţe importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin.

A menţionat că instanţa de fond şi instanţa de apel, la adoptarea soluţiei de admitere a acţiunii lui Vitalie Caşulschi, au încălcat prevederile art. 33 alin. 1 lit. b) şi b¹) din Legea nr. 1543/1998.

A considerat că argumentul primei instanţe şi al instanţei de apel precum că încheierea nr. 2-21397/19 din 14 iulie 2020 a Judecătorei Chişinău sediul Centru se încadrează în actele juridice ce permit înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil menţionat, este neîntemeiată şi bazată pe interpretarea greşită a prevederilor art. 323, 447 şi 966 Cod civil.

Aşadar, în motivarea soluţiei, instanţa de apel a constatat că încheierea nr. 2-21397/19 din 14 iulie 2020 a Judecătorei Chişinău sediul Centru, fiind definitivă şi irevocabilă, reprezintă document executoriu.

Reieşind din prevederile art. 323, 447 şi 509 alin. (2) Cod civil, a afirmat că tranzacţia de împăcare confirmată de instanţă prin încheierea din 14 iulie 2020 a Judecătorei Chişinău sediul Centru, nu poate servi temei de înregistrare a dreptului de proprietate, or aceasta nu este translativă de proprietate.

A considerat recurenta că deciziile registratorilor din domeniul cadastral, contestate de intimat, sunt în corespundere cu prevederile legale aplicabile speţei şi au fost emise cu respectarea procedurii stabilite la caz, iar acţiunile efectuate de registratorul SCT Chişinău şi registratorul IP „Agenţia Servicii Publice” sunt justificate, nefiind identificate circumstanţe care ar putea determina anularea actului administrativ contestat.

Totodată, a evidenţiat că prin activitatea administrativă desfăşurată, IP „Agenţia Servicii Publice” nu a încălcat drepturile sau libertăţile intimatului, ci doar a respectat prevederile actelor normative.

La 5 iulie 2022, în adresa lui Vitalie Caşulschi a fost expediată copia recursului depus de IP „Agenţia Servicii Publice”, cu înştiinţarea despre necesitatea prezentării referinţei, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoţire anexată la materialele dosarului (f. d. 170).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilităţii recursului, intimatul nu şi-a valorificat acest drept procedural şi nu a depus referinţă.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curţii de apel ca instanţa de fond, precum şi deciziile instanţei de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) şi (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanţei de apel, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de apel transmite neîntârziat Curţii Supreme de Justiţie recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea

recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 6 aprilie 2022, în ședință publică (f. d. 143).

Din materialele dosarului rezultă că copia dispozitivului deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului în bază de procură a recurente, Daniela Brîncoveanu, prin intermediul poștei electronice, la 11 aprilie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 156).

Este cert și faptul că la 11 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, IP „Agenția Servicii Publice” a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 157-158).

Tot actele cauzei atestă că copia deciziei motivate din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului în bază de procură a recurente, Daniela Brîncoveanu, prin intermediul poștei electronice, la 27 iunie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 161).

Se mai constată că la 1 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, IP „Agenția Servicii Publice” a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 162-166).

Astfel, recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice” împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice”, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu